Bijlage 6: **Bijlage bij advies 2025-7 van de Hoge Raad van artsen**[1]

Kwaliteit van de opleiding

Deel 1

Welke elementen uit het referentiekader en de wetgeving moeten worden verduidelijkt?
1.1. Opleidingsaanbod • *Volume en diversiteit aan patiënten* • *Technische middelen, installaties en diensten* • *Digitale hulpmiddelen* • *Wetenschappelijke en theoretische opleiding* • *Interdisciplinaire vergaderingen* ***1.2. Opvolging en begeleiding van ASO in de stagedienst*** • *Onthaal en planning* • *Voortgang en functioneren ASO* • *Evaluaties van de stage* • *Verbetertraject* • *Einde van de stageperiode* • *Organisatie van de opleiding in de stagedienst* • *Individueel geschil tussen ASO en stagemeester* ***1.3. Supervisie*** • *Supervisie* • *Minimale documentatie supervisie* ***1.4. Intern kwaliteitsbeheer (kwaliteitscyclus)*** • *Kwaliteitsbeleid en kwaliteitscyclus* • *Evaluaties voor intern kwaliteitsbeheer, verbeterplannen en -acties* • *Peer review en intervisies* ***1.5. Coördinatie van de opleiding en opvolging en begeleiding van de ASO tijdens de opleiding*** • *Algemene coördinatie van de opleiding in het specialisme* • *Opstellen (of aanpassen) van het stageplan* • *Bijzondere gevallen: andere soorten stages* • *Opvolging tijdens het opleidingstraject* • *Slot van de opleiding* • *Evaluaties voor intern kwaliteitsbeheer, verbeterplannen en -acties* • *Intervisies* • *Geschillen in de opleiding* **1.6. *Het aantonen van competenties als 'wetenschapper' door ASO***

1.1. Opleidingsaanbod

- **Volume en diversiteit aan patiënten**

De wetgeving is specifieker dan het referentiekader. Er zijn geen verduidelijkingen nodig.

[1] Hoge Raad van artsen-specialisten en van huisartsen

Referentiekader:

- Norm 1, indicator d: Het beschikbaar volume en de diversiteit aan patiënten zijn toereikend om de opleidingsdoelstellingen van de ASO in de stagedienst te behalen
- Verantwoordelijkheden: 1.D.1

Wetgeving: MB van 2014, art. 9, art. 41 + specifieke besluiten

- **Technische middelen, installaties en diensten**

De wetgeving is specifieker dan het referentiekader. Er zijn geen verduidelijkingen nodig.

Referentiekader:

- Norm 3, indicator c: De beschikbare technische middelen, faciliteiten, infrastructuur en diensten zijn voldoende om een opleiding te organiseren die aan de specifieke vereisten van het specialisme voldoet
- Verantwoordelijkheden: 3.B.1 en 3.D.3

Wetgeving: MB van 2014, art. 9 en art. 42 tot 44 + specifieke besluiten

- **Digitale hulpmiddelen**

Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving. Er zijn geen verduidelijkingen nodig.

Referentiekader:

- Norm 3, indicator d: De beschikbare digitale hulpmiddelen zijn toereikend voor de ASO om, onder supervisie, te kunnen functioneren binnen de stagedienst
- Verantwoordelijkheden: 3.B.1 en 3.D.4

Wetgeving: MB van 2014, art. 9 + specifieke besluiten?

- **Wetenschappelijke en theoretische opleiding**

Referentiekader:

- Norm 1, indicator e: De theoretische en wetenschappelijke opleiding in de stagedienst zijn toereikend om de opleidingsdoelstellingen van de ASO binnen de stagedienst te behalen
- Norm 6, indicator b: De ASO krijgt voldoende tijd voor de praktische, theoretische en wetenschappelijke opleiding binnen de stagedienst en de instelling
- Norm 6, indicator c: De ASO krijgt voldoende tijd voor de theoretische en wetenschappelijke opleiding buiten de stagedienst en de instelling
- Verantwoordelijkheden: 1.A.3, 1.B.5, 1.B.6, 1.C.3, 6.B.3, 6.C.2 en 10.E.4

Wetgeving:

- MB van 2014, art. 3, art. 16, art. 20, art. 23, art. 32, art. 33 en art. 34 + specifieke besluiten
- Wet van 2010[2]: art. 5,§4
- Collectieve overeenkomst van 2021[3]: art. 13

[2] Wet van 12 december 2010 tot vaststelling van de arbeidsduur van de geneesheren, de tandartsen, de dierenartsen, kandidaat-geneesheren in opleiding, kandidaat-tandartsen in opleiding en studenten-stagiairs die zich voorbereiden op de uitoefening van deze beroepen

[3] Het koninklijk besluit van 19 juli 2021 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve overeenkomst van 19 mei 2021, gesloten binnen de Nationale Paritaire Commissie Artsen-Ziekenhuizen,

- **Interdisciplinaire vergaderingen**

Referentiekader:

- Norm 1, indicator b: De leerervaringen zijn toereikend om de opleidingsdoelstellingen van de ASO binnen de stagedienst te behalen
- Norm 2, indicator d: De ASO wordt begeleid door een uitgebreid stageteam dat de ASO voorbereidt op samenwerking en werken in een inter- en/of multidisciplinaire context
- Norm 6, indicator d: De ASO krijgt de gelegenheid om leermogelijkheden binnen en buiten de stagedienst te benutten
- Verantwoordelijkheden: 6.A.2, 6.B.2 en 6.C.1

Wetgeving: MB van 2014, art. 18§1, art. 32 en art. 34 + specifieke besluiten

1.2. Opvolging en begeleiding van de ASO in de stagedienst

- **Onthaal en planning**

Referentiekader:

- Norm 1, indicator a: Het individueel opleidingsprogramma van de ASO in de stagedienst wordt opgesteld rekening houdend met:
    - De algemene (tussentijdse) opleidingsdoelstellingen
    - De specifieke (tussentijdse) opleidingsdoelstellingen van het specialisme
    - De opleidingsdoelstellingen die (minstens gedeeltelijk) in de stagedienst behaald kunnen worden
    - De individuele (tussentijdse) opleidingsdoelstellingen van de ASO
    - De samenhang van de volledige opleiding
- Norm 2, indicator a: Er is een formeel en informeel onthaal van de ASO, inclusief een planningsgesprek
- Norm 5, indicator c: Het individueel opleidingsprogramma van de ASO in de stagedienst wordt gedocumenteerd
- Verantwoordelijkheden: 1.B.2, 1.B.3, 2.A.1, 2.B.2, 2.C.1, 2.D.1, 5.B.3 en 5.B.4

Wetgeving: MB van 2014, art.30

- **Voortgang en functioneren ASO**

Referentiekader:

- Norm 2, indicator e: Er is voldoende communicatie en er zijn voldoende overlegmomenten tussen de betrokken opleidingsactoren, inclusief de verantwoordelijke voor het stagetraject en zo nodig de algemeen stagecoördinator, over de voortgang en werkpunten van de ASO over de stageperiode heen
- Norm 2, indicator f: De ASO ontvangt regelmatig constructieve feedback van verschillende actoren over zijn of haar competenties en niveau van autonomie alsook over de voortgang in de opleiding (formatieve feedback), zowel informeel tijdens de opleiding als formeel tijdens functioneringsgesprekken

over de minimale voorwaarden die moeten opgenomen worden in de opleidingsovereenkomsten die met artsen-specialisten in opleiding worden afgesloten

- Norm 5, indicator e: De feedbackverslagen (formele formatieve feedback) en evaluatieverslagen (summatieve beoordelingen) worden gedocumenteerd, en zijn binnen een redelijke termijn toegankelijk voor de ASO en de verantwoordelijke voor het stagetraject en de algemeen stagecoördinator

- Verantwoordelijkheden: 2.A.4, 2.B.6, 2.B.7, 2.B.8, 2.B.9, 2.C.3, 5.B.5 en 5.B.6

Wetgeving: MB van 2014, art.8§3

- **Evaluaties van de ASO**

Referentiekader:

- Norm 2, indicator g: De ASO krijgt regelmatig evaluaties van zijn of haar competenties en niveau van autonomie tijdens verschillende leerervaringen, van verschillende beoordelaars op verschillende momenten en in verschillende contexten (summatieve beoordeling)
- Norm 5, indicator e: De feedbackverslagen (formele formatieve feedback) en evaluatieverslagen (summatieve beoordelingen) worden gedocumenteerd, en zijn binnen een redelijke termijn toegankelijk voor de ASO en de verantwoordelijke voor het stagetraject en de algemeen stagecoördinator
- Norm 7, indicator b: Rekening houdend met de specifieke context van het specialisme, worden beleid en procedures toegepast met betrekking tot de evaluatie
- Verantwoordelijkheden: 2.A.7, 2.A.bis.2, 2.B.10, 2.C.5, 5.B.5, 5.B.6 en 5.C.2

Wetgeving: MB van 2014, art.8§3 en specifieke besluiten

- **Verbetertraject**

Referentiekader:

- Norm 10, indicator f: Wanneer belangrijke werkpunten van de ASO worden vastgesteld, wordt er tijdig een verbetertraject opgestart
- Verantwoordelijkheden: 10.B.2, 10.C.7, 10.E.18 en 10.F.13

Wetgeving: MB van 2014, art.8§3

- **Einde van de stageperiode**

Referentiekader:

- Norm 2, indicator h: Er is een formeel afsluitend gesprek aan het einde van de stageperiode
- Norm 5, indicator f: De verworven competenties en de mate van autonomie van de ASO worden beschreven en gedocumenteerd en een document wordt beschikbaar gesteld aan de volgende stagemeester en de verantwoordelijke voor het stagetraject en de algemeen stagecoördinator
- Verantwoordelijkheden: 2.B.12, 2.B.13, 2.C.8 en 5.C.4

Wetgeving: /

- **(Organisatie van de) opleiding in de stagedienst**

Overleg tussen de opleidingsactoren over het opleiden in de stagedienst

Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving. Er zijn geen verduidelijkingen nodig.

Referentiekader (verantwoordelijkheden): Het referentiekader benadrukt het belang van overleg tussen verschillende opleidingsactoren over onder meer de werkplanning

(2.D.2), de opleiding binnen de instelling (4.D.4), de visie, het beleid, de beschermde tijd en administratieve ondersteuning (4.B.2, 4.D.5), middelen (3.B.1) en organisatorische schikkingen binnen de stagedienst en de instelling (6.B.6, 6.B.7 en 6.D.3).
Wetgeving: /

Betrokkenheid ASO
Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving. Er zijn geen verduidelijkingen nodig.
Referentiekader:

- Norm 4, indicator d: De ASO neemt actief deel aan overleg over de opleiding
- Norm 4, indicator e: Opleidingsactoren en ASO worden betrokken bij het opleidingsbeleid van de instelling
- Verantwoordelijkheden: 4.B.1, 4.C.1 en 4.D.4

Wetgeving: /

Beschermde tijd en administratieve ondersteuning
Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving. In het referentiekader worden belangrijke verantwoordelijkheden voor de instelling inclusief het diensthoofd geformuleerd.
Referentiekader:

- Norm 4, indicator b: Het stageteam beschikt over beschermde tijd voor de verschillende aspecten van het opleiden van ASO, inclusief voor het ontwikkelen van pedagogisch-didactische competenties
- Norm 4, indicator c: Het stageteam en de ASO krijgen voldoende administratieve ondersteuning voor alle aspecten van de opleiding en de dienstverlening
- Norm 5, indicator g: Er bestaat een beschrijving van de opdrachten van de leden van het stageteam met betrekking tot hun mandaat, de verwachtingen, de beschermde tijd, de ondersteuningsmaatregelen, de middelen en de opleidingsrollen en verantwoordelijkheden
- Norm 10, indicator i: De algemeen stagecoördinator en de verantwoordelijke voor het stagetraject beschikken over en gebruiken de beschermde tijd voor de coördinatie van de opleiding en de begeleiding en opvolging van de ASO, inclusief voor het ontwikkelen van pedagogisch-didactische competenties
- Norm 10, indicator j: De algemeen stagecoördinator en de verantwoordelijke voor het stagetraject krijgen voldoende administratieve ondersteuning
- Verantwoordelijkheden: 4.B.2, 4.D.2, 4.D.3, 4.D.5, 5.D.1, 9.D.1, 9.D.2, 10.D.2 en 10.D.3

Wetgeving: MB van 2014, art. 31

Individueel geschil tussen ASO en stagemeester
In geval van een individueel geschil tussen de ASO en de stagemeester zijn de verantwoordelijkheden in het referentiekader (2.B.10, 2.C.7, 10.E.21, 10.F.14) voldoende duidelijk omschreven en vult zo de wetgeving van de gemeenschappen aan.

1.3. Supervisie

- **Supervisie**

Referentiekader:

- Norm 7, indicator a: Er wordt steeds een adequate supervisie voorzien en de leden van het stageteam zijn binnen een redelijke termijn beschikbaar of bereikbaar voor overleg rond beslissingen met betrekking tot de patiëntenzorg
- Norm 7, indicator b: Rekening houdend met de specifieke context van het specialisme, worden beleid en procedures toegepast met betrekking tot:
    - de supervisie, met een bijzondere aandacht voor supervisie tijdens wachtdiensten
    - het melden van situaties van ontoereikende supervisie
    - patiëntveiligheid
- Verantwoordelijkheden: 7.A.1, 7.A.2, 7.B.1, 7.C.2 en 7.D.1

Wetgeving: MB van 2014, art. 18,§4, art. 35, art. 36,§1, art. 44,4°

- **Minimale documentatie supervisie**

De wetgeving (organogram) is specifieker dan het referentiekader. Er zijn geen verduidelijkingen nodig.

Referentiekader:

- Norm 5, indicator a: Het beleid en de procedures met betrekking tot de opleiding worden gedocumenteerd en worden gecommuniceerd aan alle betrokkenen bij de opleiding
- Verantwoordelijkheid: 5.B.2

Wetgeving: MB van 2014, art. 36,§2

1.4. Intern kwaliteitsbeheer (kwaliteitscyclus)

- **Kwaliteitsbeleid en kwaliteitscyclus**

Referentiekader:

- Norm 8, indicator a: Er is een kwaliteitscharter
- Norm 5, indicator a: Het beleid en de procedures met betrekking tot de opleiding worden gedocumenteerd en worden gecommuniceerd aan alle betrokkenen bij de opleiding
- Norm 7, indicator b: Rekening houdend met de specifieke context van het specialisme, worden beleid en procedures toegepast met betrekking tot:
    - patiëntveiligheid
    - het rapporteren van incidenten die de patiëntveiligheid in gevaar brengen waarbij ASO en/of het stageteam betrokken zijn
    - de fysieke, psychologische en professionele veiligheid van ASO
    - gelijke behandeling, met ondersteuning van diversiteit, gelijkheid en inclusie, en het bestrijden van seksisme en racisme
    - conflictbeheer
- Verantwoordelijkheden: 8.A.1, 8.B.1, 8.C.1 en 8.D.1

Wetgeving: MB van 2014, art. 8, §4?

- **Evaluaties voor intern kwaliteitsbeheer**

Referentiekader:

- Norm 8, indicator b: Er is een procedure voor de regelmatige evaluatie door verschillende bronnen (zoals het (uitgebreid) stageteam, ASO, patiënten, actoren buiten de stagedienst en instelling), die aantoont dat de verschillende normen voldoende behaald worden:
    - De leerervaringen in de stagedienst
    - De begeleiding en de opvolging van de ASO
    - De beschikbare middelen
    - Het opleidingsklimaat
    - De verschillende aspecten van de opleiding in de organisatie van de stagedienst
    - Het beleid en de procedures met betrekking tot het opleiden
    - De kwaliteit van zorg
    - De kwaliteitsborging
- Verantwoordelijkheden: 8.A.1, 8.B.1, 8.C.1, 8.D.1 en 8.D.2

Wetgeving: MB van 2014, art. 8, §4?

- **Verbeterplannen en -acties**

Referentiekader:

- Norm 8, indicator c: De gegevens van de evaluaties worden geanalyseerd, sterke punten en verbeterpunten worden gedocumenteerd en verbeteracties worden gepland en uitgevoerd
- Norm 8, indicator d: Er wordt een procedure toegepast om de effectiviteit van de genomen verbeteracties te evalueren en indien nodig verdere maatregelen te nemen
- Norm 8, indicator e: Zorgwekkende signalen met betrekking tot de kwaliteit van de opleiding of de kwaliteit van de zorg die intern niet worden opgelost, maken tijdig het onderwerp uit van een melding bij de bevoegde instantie
- Verantwoordelijkheden: 8.A.1, 8.B.1 en 8.C.1, 8.D.1, 8.D.2 en 8.D.3, 8.A.2, 8.C.2 en 8.D.4

Wetgeving: MB van 2014, art. 8,§4

Peer review en intervisies

Referentiekader:

- Norm 9, indicator b: De leden van het stageteam nemen regelmatig deel aan intervisies
- Norm 9, indicator c: De werking van de stagedienst en van het stageteam wordt periodiek geëvalueerd via peer review
- Verantwoordelijkheden: 9.A.2, 9.A.3, 9.B.1 en 9.C.1

Wetgeving: /

1.5. Coördinatie van de opleiding en opvolging en begeleiding van de ASO tijdens de opleiding

- **Algemene coördinatie van de opleiding in het specialisme**

Het referentiekader is voldoende duidelijk.

Referentiekader:

- Norm 10, indicator c: De volledige opleiding is logisch gestructureerd voor het opnemen van een toenemende verantwoordelijkheid met als doel de autonome uitoefening van het specialisme
- Verantwoordelijkheden: 10.E.2, 10.E.3, 10.E.4

Wetgeving: MB van 2014, art. 8,§3

- **Opstellen (of aanpassen) van het stageplan**

Het referentiekader verduidelijkt de rollen en de verantwoordelijkheden in het opstellen of aanpassen van het stageplan en vult zo de wetgeving van de gemeenschappen aan.

Referentiekader:

- Norm 10, indicator a: Er is een formeel gesprek voor het opstellen van het stageplan
- Norm 10, indicator b: Het individueel stageplan van de ASO wordt opgesteld en gedocumenteerd rekening houdend met:
    - De erkenning van het stageteam en het beschikbare aantal stageplaatsen per stageteam
    - De algemene (tussentijdse) opleidingsdoelstellingen
    - De specifieke (tussentijdse) opleidingsdoelstellingen van het specialisme
    - De opleidingsdoelstellingen die (minstens gedeeltelijk) in de betrokken stagediensten tijdens de voorziene stageperiodes behaald kunnen worden (het opleidingsaanbod van de stagediensten)
    - De individuele opleidings- en carrièredoelstellingen van de ASO
- Verantwoordelijkheden: 10.C.1 t.e.m. 10.C.4, 10.E.5 t.e.m. 10.E.11, 10.F.2 t.e.m. 10.F.5

Wetgeving: MB van 2014, art. 8,§3

- **Bijzondere gevallen: andere soorten stages**

Het referentiekader is voldoende duidelijk. Er wordt een ander type stage voorgesteld (zie advies C, deel 2 – Profiel van het stageteam, de stagemeester en de lokaal verantwoordelijke): een stage bij een stagemeester die zowel extramuraal als intramuraal actief is.

Referentiekader:

- Verantwoordelijkheden: 10.E.12 t.e.m. 10.E.14 en 10.F.6

Wetgeving: MB van 2014, art. 8,§3 en art. 12/1

- **Opvolging tijdens het opleidingstraject**

Het referentiekader is voldoende duidelijk.
Voor de elementen in verband met het verbetertraject: zie '1.2. Opvolging en begeleiding van de ASO in de stagedienst: verbetertraject'.

Referentiekader:

- Norm 10, indicator c: De volledige opleiding is logisch gestructureerd voor het opnemen van een toenemende verantwoordelijkheid met als doel de autonome uitoefening van het specialisme
- Norm 10, indicator d: De opleiding is coherent dankzij op elkaar afgestemde stages en voldoende communicatie en overlegmomenten tussen de betrokken opleidingsactoren over de voortgang en werkpunten van de ASO per stageperiode
- Norm 10, indicator e: Er is voldoende aandacht voor de transitiefases van de ene stagedienst naar de andere
- Norm 10, indicator f: Wanneer belangrijke werkpunten van de ASO worden vastgesteld, wordt er tijdig een verbetertraject opgestart
- Verantwoordelijkheden: 10.E.15 t.e.m. 10.E.18 en 10.F.7 t.e.m. 10.F.13

Wetgeving: MB van 2014, art. 8,§3

- **Slot van de opleiding**

Het referentiekader is voldoende duidelijk.

Referentiekader:

- Norm 10, indicator g: Er is een formeel afsluitend gesprek aan het einde van de opleiding met inbegrip van een (validatie van de) eindevaluatie
- Verantwoordelijkheden: 10.C.8, 10.E.20 en 10.E.15

Wetgeving: /

- **Evaluaties voor intern kwaliteitsbeheer, verbeterplannen en -acties**

Referentiekader:

- Norm 10, indicator m: De kwaliteit van de coördinatie van de stages en van de begeleiding en de opvolging van ASO binnen het opleidingstraject wordt systematisch gemonitord
- Norm 10, indicator n: De gegevens van de evaluaties worden geanalyseerd, sterke punten en verbeterpunten worden gedocumenteerd en er worden gerichte verbeteracties gepland en uitgevoerd
- Norm 10, indicator o: De genomen verbeteracties worden geëvalueerd en indien nodig worden bijkomende maatregelen genomen om de kwaliteit van de coördinatie van de stages en de begeleiding en opvolging van ASO binnen het opleidingstraject verder te verbeteren
- Verantwoordelijkheden: 10.E.21, 10.E.27, 10.F.16 en 10.F.22

Wetgeving: /

- **Intervisies**

Referentiekader:

- Norm 10, indicator m: De kwaliteit van de coördinatie van de stages en van de begeleiding en de opvolging van ASO binnen het opleidingstraject wordt systematisch gemonitord
- Verantwoordelijkheden: 10.E.24 en 10.F.19

Wetgeving: /

- **Geschillen in de opleiding**

Referentiekader:

- Norm 10, indicator l: Er worden beleid en procedures gedocumenteerd en toegepast met betrekking tot conflictbeheer
- Verantwoordelijkheden: 2.B.11, 2.C.7, 10.E.19, 10.F.14

Wetgeving: / (zie wetgeving gemeenschappen)

1.6. Het aantonen van competenties als 'wetenschapper' door ASO

Referentiekader: /

Wetgeving:

- MB van 2014, art. 20
- Zie wetgeving gemeenschappen

Deel 2

De profielen van de opleidingsactoren
2.1. Stageteam en stagemeester • Klinische competenties en activiteit • Wetenschappelijke competenties en activiteit • Didactische en pedagogische competenties • Organisatorische en overige competenties • Beschikbaarheid voor de opleiding • Engagement voor een kwaliteitsvolle opleiding 2.2. Diensthoofd en instelling • Human resources • Technische middelen, faciliteiten, infrastructuur en diensten • Engagement voor een kwaliteitsvolle opleiding 2.3. Algemeen stagecoördinator en verantwoordelijke voor het stagetraject • Algemeen • Klinische competenties en activiteit • Wetenschappelijke competenties en activiteit • Didactische en pedagogische competenties • Organisatorische competenties en overige competenties • Beschikbaarheid voor de opleiding • Engagement voor een kwaliteitsvolle opleiding

2.1. Stageteam en stagemeester

	Stagemeester	Stageteam

Klinische competenties en activiteit
De wetgeving is specifieker dan het referentiekader.
Referentiekader:
• Norm 3, indicator a: Het stageteam heeft de nodige ervaring, kwalificaties, competenties en activiteitendomeinen om de opleidingsrollen en -verantwoordelijkheden te vervullen
• Verantwoordelijkheden: 3.A.1,
	Wetgeving (MB van 2014):
	• Beschikt over klinische eigenschappen (art. 23)
	• Ten minste 5 jaar in het specialisme erkend en het gedurende die periode op een ononderbroken en actieve wijze beoefend (art. 24, art. 12/1, §2, 3°)
	• Is gehouden zijn klinische activiteit gedurende de volledige duur van de erkenning uit te oefenen (art. 25)
	• Is gehouden een reële activiteit uit te oefenen in elke vestigingsplaats van de stagedienst (art. 28)
	• Extramuraal: heeft een activiteit van minstens 6 halve dagen per week in de extramurale stagedienst (art. 12/1)
	
	Jurisprudentie (bij behandeling van erkenningsaanvragen door de WG stagemeesters specialisten):
	• Primaire vestigingsplaats: 8/10 (*1 FTE*) voor stagemeester
	• Secundaire vestigingsplaatsen: 1/10 voor stagemeester
	  ○ *Er zijn uitzonderingen.*
		Wetgeving (MB van 2014):
		• Artsen die minstens 3 jaar in hetzelfde specialisme als de stagemeester erkend zijn (art. 24/1)
		
		Jurisprudentie:
		• Op secundaire vestigingsplaatsen: minimum 1 x 8/10 lid van het stageteam
		  ○ *Er zijn uitzonderingen.*

Wetenschappelijke competenties en activiteit De wetgeving is specifieker dan het referentiekader. Referentiekader: • Norm 3, indicator a • Verantwoordelijkheden: 3.A.1 en 1.B.6	Wetgeving (MB van 2014): • Publiceert met bijdrage als auteur ten minste 1x/ 5 jaar in een door peers gevalideerde wetenschappelijke publicatie met betrekking tot zijn specialisme in een gezaghebbend medisch tijdschrift (art. 23) • Verstrekt een opleiding die stoelt op een ruime wetenschappelijke basis (art. 23) Jurisprudentie: • Verklaring over niet-conventionele praktijken	Wetgeving: • /
Didactische en pedagogische competenties De wetgeving is specifieker dan het referentiekader. Referentiekader: • Norm 3, indicator a	Wetgeving (MB van 2014): • Beschikt over didactische en pedagogische eigenschappen (art. 23)	Wetgeving: • /

	Stagemeester	Stageteam
• Norm 9, indicator a: Het stageteam volgt opleidingen voor de ontwikkeling van pedagogisch-didactische competenties • Verantwoordelijkheden: 3.A.1, 3.A.2 en 9.A.1	• Volgt jaarlijks vorming, met inbegrip van vorming in de evaluatie van ASO, georganiseerd door wetenschappelijke verenigingen, beroepsverenigingen en/of universiteiten (art. 23)	
Organisatorische competenties en overige competenties Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving. Referentiekader: • Norm 1, indicator f: De opleiding is georganiseerd opdat de ASO aan het einde van de stageperiode de individuele opleidingsdoelstellingen in de stagedienst kan behalen • Norm 6, alle indicatoren: De verschillende aspecten van de opleiding krijgen een duidelijke plaats in de organisatie van de stagedienst • Verantwoordelijkheden: 1.B.5, 6.B.1, 6.B.2, 6.B.3, 6.B.6 en 6.B.7	Wetgeving (MB van 2014): • Beschikt over organisatorische eigenschappen (art. 23)	Wetgeving: • /
Beschikbaarheid voor de opleiding De wetgeving is specifieker dan het referentiekader. Referentiekader: • Norm 3, indicator b: Er zijn voldoende leden in het stageteam om alle opleidingsrollen en -verantwoordelijkheden te vervullen voor het aantal ASO dat begeleid wordt • Norm 6, indicator a: Het stageteam maakt voldoende tijd vrij voor de opleiding • Norm 7, indicator a: Er wordt steeds een adequate supervisie voorzien en de leden van het stageteam zijn binnen een redelijke termijn beschikbaar of bereikbaar voor overleg rond beslissingen met betrekking tot de patiëntenzorg	Wetgeving: • Is gehouden voldoende tijd te besteden aan de opleiding van de ASO (art. 31)	Wetgeving: • /

	Stagemeester	Stageteam
• Verantwoordelijkheden: 6.A.1, 6.B.3, 7.A.1 en 7.B.1		
Engagement voor een kwaliteitsvolle opleiding Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving. Referentiekader: • Zie normen 1 tot 10 en de bijhorende verantwoordelijkheden van het stageteam en de stagemeester binnen de domeinen kwaliteit van de opleiding, opleidingsklimaat en intern kwaliteitsbeheer. • Verantwoordelijkheden: 1.A – 9.A en 1.B. tot 10.B	Wetgeving (KB van 1983 en MB van 2014): • Indienen van een erkenningsaanvraag *(art. 34 van KB van 1983)* • Bewaakt de coherentie en de kwaliteit van de opleiding binnen de stagedienst gedurende de erkenningsperiode (art. 8, §4 van MB van 2014)	Wetgeving: • /

2.2. Diensthoofd en instelling

Diensthoofd en instelling van de stagemeester

	Instelling (inclusief het diensthoofd)
Human resources Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving. Referentiekader: • Voor de competenties en de ervaring: zie deel 2.1. Stageteam en stagemeester • Norm 4, indicator c: Het stageteam en de ASO krijgen voldoende administratieve ondersteuning voor alle aspecten van de opleiding en de dienstverlening • Verantwoordelijkheden: 3.D.1, 3.D.2, 4.D.3 en 6.D.2	Wetgeving (MB van 2014): Voor competenties en ervaring: • Zie stagemeester en stageteam *(zie tabel 2.1)* Administratieve ondersteuning: • /

	Instelling (inclusief het diensthoofd)
Technische middelen, faciliteiten, infrastructuur en diensten De wetgeving is specifieker dan het referentiekader. Referentiekader: • Zie deel 1, 1.1. Opleidingsaanbod • Verantwoordelijkheden: 1.D.1, 3.D.3 en 3.D.4	Wetgeving (MB van 2014): • De stagedienst beschikt over een ruimte voor seminaria of voor vergaderingen van de medische staf alsook over faciliteiten voor het raadplegen van een medische bibliotheek door de ASO (art. 42). • De stagedienst beschikt over een gepast logement voor de ASO tijdens de slapende wachtdienst (art. 43). • Indien de stagedienst deel uitmaakt van een ziekenhuis, moet het ziekenhuis beschikken over een erkend laboratorium voor klinische biologie waarop de kandidaat-specialist te allen tijde vlot een beroep kan doen. Laboratorium garandeert een permanente wachtdienst van 24u/24 (art. 44, 5°).
Engagement voor een kwaliteitsvolle opleiding Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving. Referentiekader: • Zie normen 1 tot 10. • Verantwoordelijkheden: 1.D – 9.D en 10Dbis	Wetgeving (KB van 1983): • Medeondertekenen van de erkenningsaanvraag *(*art. 35 van het *KB 1983)* Eerder advies van de Hoge Raad (2024-1): De Hoge Raad benadrukt het belang van de samenwerking en samenaanpak voor professionele vorming. Er wordt herinnerd dat naast de stagemeester en het stageteam, ook de verantwoordelijken van de instelling (vb. de medische of algemene directie) waar de stagedienst gelegen is, een partij zijn in de professionele vorming. De instelling zélf kan immers een (al dan niet bewust de) oorzaak zijn van problemen voor de kwaliteit en veiligheid van de professionele vorming. Daarom wordt in art. 35 van het KB van 1983 al bepaald dat de aanvraag tot erkenning van de stagedienst ondertekend moet worden door zowel de kandidaat-stagemeester als het hoofd van de instelling waar de stagedienst gevestigd is.

Diensthoofd en instelling van de algemeen stagecoördinator en de verantwoordelijke voor het stagetraject

	Instelling (inclusief het diensthoofd)
Engagement voor een kwaliteitsvolle opleiding Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving. Referentiekader: • Zie norm 10. • Verantwoordelijkheden: 10.D	Wetgeving: /

2.3. Algemeen stagecoördinator en verantwoordelijke voor het stagetraject

De onderstaande verwijzingen naar de wetgeving betreffen de coördinerend stagemeester.

	Coördinerend stagemeester
Algemeen De wetgeving is specifieker dan het referentiekader.	Wetgeving (MB van 2014): • Eén van de aan de stagediensten verbonden stagemeesters treedt, in overleg met de kandidaat-specialist op als coördinerend stagemeester (art.8, §1). • Heeft een functionele band met een faculteit (volledig leerplan) (art.8, §2) • Kan verbonden zijn aan een erkende extramurale stagedienst of aan een erkende stagedienst van een algemeen of psychiatrisch ziekenhuis (art.8, §2)
Klinische competenties en activiteit De wetgeving is specifieker dan het referentiekader. Referentiekader: • Norm 10, indicator h: De algemeen stagecoördinator en de verantwoordelijke voor het stagetraject hebben de nodige ervaring, kwalificaties, competenties en activiteitendomeinen om de opleidingsrollen en -verantwoordelijkheden te vervullen • Verantwoordelijkheden: /	Wetgeving (MB van 2014): • Zie profiel stagemeester (art. 8, §1) • Beschikt over klinische vaardigheden (art.8, §2) • Is erkend in het specialisme waarvoor de ASO na de opleiding wenst erkend te worden (art.8, §2) • Heeft een aantoonbare klinische activiteit in het specialisme (art.8, §2)
Wetenschappelijke competenties en activiteit De wetgeving is specifieker dan het referentiekader. Referentiekader: • Norm 10, indicator h • Verantwoordelijkheden: /	Wetgeving (MB van 2014): • Zie profiel stagemeester • Voert een klinische wetenschappelijke activiteit uit die gedocumenteerd kan worden (art.8, §2) • Heeft een functionele band met een faculteit (volledig leerplan) (art.8, §2)
Didactische en pedagogische competenties	Wetgeving (MB van 2014):

	Coördinerend stagemeester
De wetgeving is specifieker dan het referentiekader. Referentiekader: • Norm 10, indicator h • Verantwoordelijkheden: 10.E.23 en 10.F.18	• Zie profiel stagemeester • Beschikt over didactische vaardigheden (art.8, §2)
Organisatorische en overige competenties De wetgeving is specifieker dan het referentiekader. Referentiekader: • Norm 10, indicator h • Verantwoordelijkheden: 10.E.3, 10.E.9, 10.E.17, 10.E.20 en 10.F.9	Wetgeving (MB van 2014): • Zie profiel stagemeester • Beschikt over organisatorische vaardigheden (art.8, §2)
Beschikbaarheid voor de opleiding Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving. Referentiekader: • Norm 10, indicator i: De algemeen stagecoördinator en de verantwoordelijke voor het stagetraject beschikken over en gebruiken de beschermde tijd voor de coördinatie van de opleiding en de begeleiding en opvolging van de ASO, inclusief voor het ontwikkelen van pedagogisch-didactische competenties • Verantwoordelijkheden: 10.D.2, 10.E.1 et 10.F.1	Wetgeving (MB van 2014): • Zie profiel stagemeester
Engagement voor een kwaliteitsvolle opleiding Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving. Referentiekader: • Zie norm 10 en de bijhorende verantwoordelijkheden van de algemeen stagecoördinator en de verantwoordelijke voor het stagetraject binnen de domeinen kwaliteit van de opleiding, opleidingsklimaat en intern kwaliteitsbeheer. • Verantwoordelijkheden: 10.E en 10.F	Wetgeving: • Zie profiel stagemeester • Sluiten van een overeenkomst met de ASO waarin minstens de wederzijdse verplichtingen zijn opgenomen (art.8, §3)

Deel 3

3.1. Erkenning van actoren

Wetgeving: Erkenning van stagemeesters en stagediensten (KB van 1983, hoofdstuk 4 en MB van 2014, hoofdstuk 3 en 4).

3.2. Erkenningscriteria

Wetgeving: Erkenning van stagemeesters en stagediensten (KB van 1983, hoofdstuk 4 en MB van 2014, hoofdstuk 3 en 4).

3.3. Draagwijdte van de erkenning

Wetgeving:

- Stagemeester: KB van 1983, art. 39 en MB van 2014, art. 26, 27 en 29 + specifieke besluiten
- Stagediensten: KB van 1983, art. 39 en MB van 2014, art. 39 + specifieke besluiten *(voor de duur en het niveau van de opleiding)*

Deel 4

4.1. Transitiefase van de ene stagedienst naar de andere

Het referentiekader is specifieker dan de wetgeving.
Wetgeving: MB van 2014, art. 8, §3
Referentiekader:

- Norm 2, indicator b: Het opleidingsniveau en het niveau van autonomie van de ASO is gekend bij aanvang van de stage
- Norm 5, indicator f: De verworven competenties en de mate van autonomie van de ASO worden beschreven en gedocumenteerd en een document wordt beschikbaar gesteld aan de volgende stagemeester en de verantwoordelijke voor het stagetraject en de algemeen stagecoördinator
- Norm 10, indicator e: Er is voldoende aandacht voor de transitiefases van de ene stagedienst naar de andere
- Verantwoordelijkheden: 2.B.1, 2.B.14, 2.C.1, 2.C.11, 5.C.4, 10.C.3, 10.E.12, 10.F.8

4.2. Tijdelijke afwezigheid van de stagemeester

Wetgeving: KB van 1983, art. 42
Referentiekader:

- Norm 7, indicator b: Rekening houdend met de specifieke context van het specialisme, worden beleid en procedures toegepast met betrekking de afwezigheid van de stagemeester en de lokaal verantwoordelijke(n)
- Verantwoordelijkheden: 7.D.5

4.3. Tijdelijke afwezigheid van de algemeen stagecoördinator en/of de verantwoordelijke voor het stagetraject

Wetgeving: MB van 2014, art. 8, §1
Referentiekader:

- Norm 10, indicator l: Er worden beleid en procedures gedocumenteerd en toegepast met betrekking tot de afwezigheid van de algemeen stagecoördinator en de verantwoordelijke voor het stagetraject
- Verantwoordelijkheden: De opleidingscommissie van het specialisme is belast met het garanderen van de continuïteit van de coördinatie van de opleiding en van de begeleiding en de opvolging van het stagetraject in geval van een tijdelijke afwezigheid van de ASC en/of de VTS *(zie advies C, 4.3).*

4.4. Opleiding in grote stagediensten en stagediensten met verschillende vestigingsplaatsen

Zie deel 2.1. Stageteam en stagemeester: Klinische activiteit in de stagedienst en beschikbaarheid voor de opleiding.